

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้หลักการเชิงวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ได้ดำเนินการพัฒนางานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า บริเวณของโรงเรียน การดูแลและรักษาบริเวณให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการดูแลที่ไม่ต่อเนื่องให้พื้นที่โดยรอบ สกปรก ด้านอาคารเรียน ไม่มีการบำรุงรักษาอาคารเรียนให้สะอาดสวยงาม ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความสะอาดภายในโรงเรียน การควบคุมกำกับการปฏิบัติการดูแลรักษาอาคารเรียนไม่สม่ำเสมอ ด้านห้องเรียน ไม่มีการปรับปรุงตกแต่งภายในห้องเรียนให้สวยงามเป็นระเบียบ และเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลห้องเรียน ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำความสะอาดภายในห้องเรียน ไม่มีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ ไม่มีการจัดแต่งบริเวณ การจัดการแสดงและการจัดนิทรรศการภายในห้องเรียน ไม่มีป้ายจัดกิจกรรม 5 ส. ไม่มีระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน ไม่มีการจัด ป้ายนิเทศภายในห้องเรียน และการจัดโต๊ะเก้าอี้และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องเรียน ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

2. การพัฒนางานโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมปฏิบัติการ และส่งเสริมพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา โดยดำเนินกิจกรรม 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2) กิจกรรมประกวดห้องเรียนน่าอยู่ ทำให้การพัฒนางานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมมีระเบียบเหมาะสมมากยิ่งขึ้น 3) กิจกรรมนิเทศติดตามและประเมินผล ส่งผลให้โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน มีรูปแบบวิธีการ ในการพัฒนางานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม เสริมสร้างนิสัยให้กับนักเรียนรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายรู้จักการรักษาความสะอาดห้องเรียนและเขตพื้นที่รับผิดชอบ ในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องส่งผลให้

นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมประกวดเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมประกวด ห้องเรียนน่าอยู่ พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน เขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่มเป้าหมาย มีภูมิทัศน์สวยงามน่าอยู่ สะอาด โรงเรียนดูร่มรื่นนักเรียนได้ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ ทำให้เกิดความสามัคคี ผลการดำเนินการอยู่ในระดับพอใจมาก

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอนุบาลทุ่งมน หลังดำเนินการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ตามมุมห้องมีครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำป้าย เพื่อให้ความรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำป้ายนิเทศเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการอ่าน ครูแบ่งงานเพื่อให้ นักเรียนรับผิดชอบต่อในการทำสะอาดและจัดตกแต่งห้องให้สวยงาม ป้ายตามต้นไม้ทำให้ นักเรียนรู้ชื่อต้นไม้และสามารถจำแนกชนิดของต้นไม้ได้ และการจัดทำป้าย ต้นไม้เป็นการส่งเสริมคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า บริเวณของโรงเรียน การดูแลและรักษาบริเวณให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีการดูแลที่ไม่ต่อเนื่องทำให้พื้นที่ โดยรอบสกปรก ด้านอาคารเรียน ไม่มีการบำรุงรักษาอาคารเรียนให้สะอาดสวยงาม ไม่มีการจัด กิจกรรมส่งเสริมการทำสะอาดภายในโรงเรียน ไม่มีการควบคุมกำกับกับการปฏิบัติการดูแลรักษาอาคารเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านห้องเรียน ไม่มีการปรับปรุงตกแต่งภายในห้องเรียนให้สวยงามเป็นระเบียบ และเอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลห้องเรียน ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำสะอาดภายในห้องเรียน ไม่มีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ ไม่มีการจัดแต่งบริเวณ การจัดการแสดงและการจัดนิทรรศการภายในห้องเรียน ไม่มีป้ายจัดกิจกรรม 5 ส. ไม่มีระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน ไม่มีการจัด ป้ายนิเทศภายในห้องเรียน มีการจัดโต๊ะเก้าอี้และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องเรียน แต่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องจากสภาพก่อนการพัฒนานั้น โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกไม่เหมาะสม ขาดความเป็นระเบียบ ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผล การศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของรัชณี ดอกไม้ทอง (2552 : 82 – 85) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนมีนบุรี สำนักงานเขตมีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการพัฒนา โรงเรียนยังจัด สภาพแวดล้อมได้ไม่ดีและไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ยังไม่เหมาะสมในอันที่จะ เสริมสร้างเจตคติ ค่านิยมที่ดีงาม และลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อได้ ดำเนินการพัฒนามตามกระบวนการแล้วทำให้สภาพแวดล้อมสวยงาม ส่งผลต่อการจัดการเรียน

การสอนอย่างดียิ่ง ภูวนาท คำพมัย (2551 : 89 – 90) ได้ศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนโพธิ์ศรีสว่างวิทยาอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนโพธิ์ศรีสว่างวิทยายังไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีปัญหาหลายด้าน คือ สถานศึกษายังขาดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ที่สวยงาม บริเวณโรงเรียนสกปรก ห้องเรียนต่าง ๆ ขาดสื่ออุปกรณ์และสิ่งจำเป็นในห้องเรียนที่ไม่เป็นระเบียบขาดการรักษาความสะอาดและการดูแลเอาใจใส่ของนักเรียน ด้านแหล่งเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีนอกห้องเรียนมีน้อยไม่เพียงพอ นักเรียน ขาดจิตสำนึก รับผิดชอบทำให้บริเวณโรงเรียนสกปรกทำให้เกิดมลภาวะ และ เรื่องวิทย์ ปะติเพนัง (2555 : 136 – 137) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านหนองทุ่ม อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนชุมชนบ้านหนองทุ่ม ก่อนการพัฒนาอยู่ในสภาพที่ขาดการดูแลรักษา ทั้งห้องเรียนและห้องพิเศษต่าง ๆ ไม่สะอาดเรียบร้อย ดูไม่งามตา วัสดุอุปกรณ์โต๊ะเก้าอี้ชำรุดทรุดโทรมไม่ได้รับการซ่อมแซม ทำให้นักเรียนไม่อยากเข้าเรียนเป็หน่วยการเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องพิเศษอื่น ๆ

2. การศึกษาการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมปฏิบัติการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ทำให้โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีสภาพแวดล้อมน่าอยู่ มีภูมิทัศน์สวยงาม สะอาด โรงเรียนดูร่มรื่น ส่งผลให้โรงเรียนมีรูปแบบวิธีการในการพัฒนางานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ซึ่งได้นำไปพัฒนางานให้มีระบบเกิดความปลอดภัยถูกสุขลักษณะและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเรียบ สวัสดิผล (2550 : 73) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเทศบาลวัดเวฬุวัน อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานพัฒนาใช้กลยุทธ์การประชุม มีการระดมสมอง การศึกษาดูงาน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาเป็นระบบและประสบความสำเร็จตามความต้องการของทุกฝ่าย ธนิต สีเลิศ (2551 : 116-118) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดูแล บำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี โดยใช้ หลักการวิจัยปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการดูแลบำรุงรักษาอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการนิเทศการ ปฏิบัติงาน บุคลากรสามารถจัดทำแผนปฏิบัติงานการดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามแผน และสามารถเขียนรายงานการปฏิบัติงานได้ พีรเทพ หอมหวล (2553 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

โรงเรียนตูมใหญ่วิทยา อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศ ติดตามประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบริเวณโรงเรียน มีความสะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ น่าอาศัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ โครงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ยังสมควรได้รับการพัฒนาเนื่องจากระดับการปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ ปานกลาง จึงดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจมากขึ้น ครูมีความสะดวกและพึงพอใจในการทำงานและการ จัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ น่าอาศัยและ เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และเรื่องวิทยุ ปะติเพนัง (2555 : 136 – 137) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียนชุมชนบ้านหนองทุ่ม อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า หลังการพัฒนาห้องเรียนต่าง ๆ มีสภาพที่สะอาด นักเรียนได้จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างสวยงาม ครูและนักเรียนมีความรู้สึกและปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการ จัดแยกสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ จัดระเบียบห้อง ป้ายชื่อสิ่งของ ป้ายชื่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรม รมรงค์และรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการมอบหมายภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบให้กับนักเรียนในการมี ส่วนร่วม ทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจกับผลงาน มีความกระตือรือร้นในการเข้าเรียน มี ความสุขกับการเรียนในห้องที่ถูกตกแต่งและพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพ หลังการพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น จากการใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่และการจัดการสภาพแวดล้อมด้าน อาคารสถานที่ของโรงเรียนอนุบาลทุ่งมนให้มีผลการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 จากการใช้กลยุทธ์การประชุมตามความคิดเห็น และประชุมปฏิบัติการ โดยจัดกิจกรรมการระดมความคิดเห็นและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีผู้วิจัย และวิทยากร ร่วมกันวางแผนกำหนดกิจกรรมจัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดเห็น แล้ว แจ้งให้ครูผู้รับผิดชอบเข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการ พัฒนางานอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อมได้ให้ความรู้ คือ ด้านการพัฒนาบริเวณ โรงเรียน การพัฒนาด้านอาคารเรียน และการพัฒนาด้านห้องเรียน พัฒนางานอาคารสถานที่และ การจัดการสภาพแวดล้อม พบว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติใจ ธีระ รุญเจริญ (2548 : 111) การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในการแสดงความคิดเห็นและ การปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมช่วยสร้างพลังจิตให้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ มากกว่าการยินยอมให้ปฏิบัติตามคำสั่งนอกจากนี้การมีส่วนร่วม ยังเป็นพฤติกรรมที่ประชาชน หรือคนที่อยู่รวมกันในสังคม ได้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อม หรือสถานที่ที่ตนเองอาศัย สอดคล้องกับการศึกษาของพีรเทพ หอมหวล (2553 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตูมใหญ่วิทยา อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการ

นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ส่งผลให้การพัฒนาบริเวณโรงเรียนมีความสะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ น่าอาศัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก

2.2 การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล โดยผู้วิจัยซึ่งผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนในการ การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล แล้วใช้กิจกรรมการประชุมชี้แจงคณะครู เพื่อให้ทราบความมุ่งหมายในการ การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล และร่วมกันกำหนดช่วงเวลาในการ การนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล ทำให้เกิดการพัฒนาด้านการจัดการสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม กระตุ้นแนะนำให้ให้ความช่วยเหลือ กำกับติดตาม ให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น ทั้งในด้านการแต่งกายการตรงต่อเวลา และการทำงานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนมีความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาตามวัยในแต่ละระดับจนเป็นที่น่าพอใจ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม นักเรียนมีการพัฒนาตนเองมากขึ้น ให้ความสำคัญและรู้จักช่วยกันทำความสะอาดตามเขตพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างกระตือรือร้น ตอนเช้านักเรียนได้ทำความสะอาดห้องเรียน ช่วงกลางวันช่วยรักษาความสะอาดโดยไม่ทิ้งขยะ ไม่ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน ตอนเย็นหลักเล็กเรียนก็ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดูแลและให้กำลังใจ Robins and Coulter (1999 : 563 - 566) การกำกับติดตามขณะปฏิบัติงาน เป็นการกำกับติดตามในขณะที่มีการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการกำกับติดตามโดยตรง โดยที่ผู้บริหารสามารถสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของหัวหน้า เจ้าหน้าที่ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที่สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากการปฏิบัติงาน หรือมีผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยผู้ร่วมวิจัยจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาหารือ กำกับ ติดตาม ตั้งแต่การวางแผน การร่วมกันปฏิบัติตามกิจกรรมและโครงการที่จัดขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิรเทพ หอมหวล (2553 : 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนตุมใหญ่ วิทยา อำเภอกุเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจมากขึ้น ครูมีความสะดวกและพึงพอใจในการทำงานและการจัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดการพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ น่าอาศัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลทุ่งมน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนอนุบาลทุ่งมน หลังดำเนินการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ตามมุมห้องมีครูและนักเรียนร่วมกันจัดทำป้าย เพื่อให้ความรู้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำป้ายนิเทศเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการอ่านครูแบ่งงานเพื่อให้นักเรียนรับผิดชอบในการทำความสะอาดและจัดตกแต่งห้องให้สวยงาม ป้ายตามต้นไม้ทำให้นักเรียนรู้ชื่อต้นไม้และสามารถจำแนกชนิดของต้นไม้ได้ และ การจัดทำป้ายต้นไม้เป็นการส่งเสริมคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ

การศึกษาของธนาภรณ์ ใหญ่เลิศ (2554 : 131-132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสีเขียว โรงเรียนท่าคันโทวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมทางการดำเนินงานโรงเรียนสีเขียว หลังดำเนินการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และธีระพงศ์ แสนยศ (2555 : 103 – 104) ได้ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ของโรงเรียนคำป่าหลายสรรพวิทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวัดความพึงพอใจพบว่า ด้านป้ายนิเทศมีความหลากหลายนักเรียนได้รับข้อมูลที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นโรงเรียนควรมีการส่งเสริมในการจัดทำป้ายนิเทศให้มีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักเรียน โดยพิจารณาจาก วิทยานิพนธ์ รูปแบบของการจัดเพื่อสร้างแรงกระตุ้นและความสนใจในการอ่านมากขึ้น

1.2 ผลการวัดความพึงพอใจพบว่า การจัดตกแต่งมุมห้องเรียนเป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างความสามัคคี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมเป็นหมู่คณะ เช่น การจัดเวรรักษาความสะอาด และจัดระเบียบของมุมห้องให้มีความพร้อมสำหรับการอ่านหนังสือ การส่งเสริมให้นักเรียนรวมกลุ่มเพื่อระดมความคิดในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งเสริมให้การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

2.2 ควรมีวิจัยรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านอาคารสถานที่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน